

۹۹۱۸۱۲۱
به نام خدا

روش‌های تدریس در آموزش ویژه (راهنمای گام به گام برای معلمان)

نویسندگان:

راجر رانگلو

جورج گولیان

ترجمه:

دکتر قربان همتی علمدارلو

(دانشیار دانشگاه شیراز)

رضا زادمهر

(کارشناس ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی)

عنوان و نام پدیدآور: روش‌های تدریس در آموزش ویژه (راهنمای گام به گام برای معلمان).
تألیف: راجر پرانگلو، جورج جولیان؛ ترجمه: دکتر قربان همتی علمدارلو، رضا زادمهر
مشخصات نشر: تهران: نشر ویرایش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ده، ۱۳۴ ص.؛ جدول، نمودار.

ISBN: 978-600-8348-31-3

عنوان اصلی:

Teaching in a Special Education Classroom (A Step-by-Step Guide For Educators)

موضوع: آموزش‌های ویژه -- تدریس -- روش‌شناسی

رده‌بندی کنگره: LC ۳۹۶۵

رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۹

شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۶۵۵۸۰

بباید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخترع عزیز، خه‌اندۀ گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین سالۀ مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر به‌حلّی، بی‌اجازۀ از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. این عمل ناصواب موجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز آسیب‌هایی به‌سالم‌جهت بی‌ارزش کردن زحمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود. در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت

www.Ravabook.com

پست الکترونیکی

virayeshpub@yahoo.com

روش‌های تدریس در آموزش ویژه (راهنمای گام به گام برای معلمان)

تألیف: راجر پرانگلو، جورج جولیان

ترجمه: دکتر قربان همتی علمدارلو، رضا زادمهر

ناشر: نشر ویرایش

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۹

تعداد صفحات: ۱۴۴ صفحه

شمارگان: ۵۵۰

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

ISBN: 978-600-8348-31-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۴۸-۳۱-۳

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۶۳

تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

۸۸۹۶۵۲۲۸

۸۸۹۶۷۷۰۴

تلفن: ۸۸۹۷۳۳۵۸ - ۹

فهرست

پیشگفتار، مترجمان هفت

■ گام ۱: اقدامات پیش از شروع سال تحصیلی ۱

شناخت دانش آموز ۱

■ گام ۲: طراحی و چیدمان فضای کلاس درس ۱۵

بخش یک: طراحی کلاس آموزش ویژه ۱۵

الگوی ایستگاه محور ۱۵

الگوی کوک محور ۱۷

بخش دوم: طراحی کلاس آموزش تلفیقی ۱۸

بخش سوم: ارزیابی منابع و مواد و وسایل آموزشی موجود ۲۲

■ گام ۳: جلسه با والدین و کارمندان مدرسه ۲۵

بخش یک: ارتباط با والدین ۲۵

چگونه یک کنفرانس خانوادگی مؤثر برگزار کنید ۲۶

بخش دوم: جلسه با دستیار معلم یا معلم کمکی پیش از شروع مدرسه (کلاس

آموزش ویژه) ۳۲

بخش سوم: ارتباط با مسئول فراهم سازی خدمات وابسته (برای تمام سطوح تحصیلی) ۳۸

بخش چهارم: ارتباط با معلمان آموزش عمومی (معلمان اتاق مرجع) ۴۰

بخش پنجم: ارتباط با اعضای گروه تلفیق و معلمان کلاس معمولی ۴۳

■ گام ۴: عوامل مؤثر بر عملکرد دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در برنامه

درسی ۴۷

عوامل مؤثر بر برنامه درسی ۴۸

عوامل تحصیلی ۴۸

عوامل محیطی ۴۹

عوامل ذهنی و شناختی ۵۰

عوامل زبانی ۵۱

عوامل پزشکی ۵۲

عوامل ادراکی ۵۳

عوامل روان‌شناختی ۵۴

عوامل اجتماعی ۵۶

■ گام ۵: ارتباط مابین برنامه درسی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ۵۹

انطباق‌سازی برنامه درسی به چه معناست؟ ۵۹

نمونه‌هایی از انطباق‌سازی برنامه درسی ۶۰

انطباق‌سازی‌های محیطی ۶۰

ارائه مواد و وسایل آموزشی ۶۰

گام‌های انجام فعالیت ۶۰

انطباق‌سازی مواد آموزشی ۶۱

کمک به دانش‌آموزان ۶۱

سنجش میزان پیشرفت دانش‌آموز ۶۲

روش‌های انطباق‌سازی برنامه درسی ۶۲

چه چیزی باید انطباق‌سازی شود ۶۳

هدف‌های جایگزین ۶۳

برنامه درسی جایگزین ۶۳

تمرکز بر انجام تکالیف کلاسی ۶۳

انجام تکالیف خانه ۶۴

روش ارائه مواد آموزشی ۶۴

سنجش و امتحانات ۶۴

ارتباط با دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه ۶۵

تشویق دانش‌آموزان دارای تحول بهنجار به ارتباط با دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه ۶۵

۶۵	حمایت‌های اجتماعی
۶۶	محیط آموزشی و فعالیت‌های روزمره
۶۶	خودمدیریتی دانش‌آموز بر رفتارهای خود
۶۶	راهنمایی برای انطباق‌سازی آزمون‌ها و امتحانات
۶۷	طراحی سؤال‌های امتحانات و آزمون‌ها
۶۷	برگزاری امتحان و تصحیح برگه‌های امتحانی
۶۹	فراهم کردن روش‌های جایگزین برای امتحانات و آزمون‌ها
۷۰	انطباق‌سازی روش پاسخ دادن دانش‌آموز با نیازهای ویژه

■ گام ۶: مدیریت کلاس کودکان با ناتوانی‌های ویژه ————— ۷۳

۷۴	دانش‌آموزان با ناتوانی ذهنی یادگیری
۷۴	انطباق‌سازی محتوا و وسایل ارائه محتوای آموزشی و ابزارهای سنجش
۷۷	کم‌توانی ذهنی
۷۸	روش‌های تدریس مناسب برای دانش‌آموزان با کم‌توانی ذهنی
۷۸	روش‌های تدریس مناسب برای دروس عمومی
۷۸	روش‌های تدریس مناسب برای مهارت خواندن
۷۹	روش‌های تدریس مناسب برای مهارت ریاضی
۷۹	روش‌های تدریس مناسب برای مهارت ملا و دست‌خط
۸۰	شرکت در امتحانات استخدامی
۸۰	حضور در کلاس درس
۸۰	همکاری دانش‌آموز دارای کم‌توانی ذهنی با همسالان
۸۰	رشد مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در کودکان با کم‌توانی ذهنی
۸۱	دانش‌آموزان با ناتوانی‌های هیجانی
۸۱	کمک به دانش‌آموزان با مشکلات هیجانی برای انجام تکالیف کلاسی
۸۱	دانش‌آموزان با اختلال نارسایی توجه - بیش‌فعالی
۸۲	سازمان‌دهی
۸۲	مهارت‌های تحصیلی

■ فصل ۷: کاربرد مداخله‌های آموزشی برای رفتارهای ویژه دانش‌آموزان دارای

اختلال‌های هیجانی - رفتاری در کلاس درس ————— ۸۵

۸۵	مداخله‌های آموزشی برای اجتناب از انجام تکالیف آموزشی به صورت فعال
----	---

- ۸۵ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۸۶ رفتارهای جایگزین مطلوب
- ۸۶ راهبردهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند
- ۸۷ مداخله‌های آموزشی برای حل مشکلات دانش‌آموز جهت حضور در کلاس
- ۸۷ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۸۷ رفتارهای جایگزین مطلوب
- ۸۷ راهبردهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند
- مداخله‌های آموزشی برای حل مشکلات دانش‌آموز در مورد انتقال از یک کلاس یا
- ۹۰ فعالیت به کلاس یا فعالیت جدید
- ۹۰ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۹۰ رفتارهای جایگزین مطلوب
- ۹۰ راهبردهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند
- ۹۱ مداخله‌های آموزشی مناسب برای زمانی که به معلم بی‌احترامی می‌شود
- ۹۱ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۹۲ رفتارهای جایگزین مطلوب
- ۹۲ راهبردهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند
- مداخله‌های آموزشی مناسب برای زمانی که دانش‌آموزی در فرایند کلاس اخلاص
- ۹۳ ایجاد می‌کند
- ۹۳ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۹۳ رفتارهای جایگزین مطلوب
- ۹۴ راهبردهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند
- مداخله‌های آموزشی مناسب برای زمانی که دانش‌آموزی در فرایند مسئولیت اعمال و
- ۹۵ پیامدهای رفتار خود اجتناب می‌کند
- ۹۶ مداخله‌های آموزشی مناسب برای داشتن رابطه خوب با همسالان
- ۹۶ رفتارهای جایگزین مطلوب
- ۹۶ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۹۷ راهبردهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند
- ۹۷ مداخله‌های آموزشی مناسب برای رفتارهایی که از کنترل خارج شده است
- ۹۸ مداخله‌های آموزشی مناسب برای وجود رفتارهای همراه با مقاومت منفعل در دانش‌آموز
- مداخله‌های آموزشی مناسب برای دانش‌آموزانی که به حق مالکیت و حریم
- ۱۰۰ خصوصی افراد احترام نمی‌گذارند
- ۱۰۰ نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر
- ۱۰۰ رفتارهای جایگزین مطلوب

- راهنمادهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند ۱۰۰
- مداخله‌های آموزشی مناسب برای دانش‌آموزانی که دارای پرخاشگری کلامی هستند ۱۰۱
- نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر ۱۰۱
- رفتارهای جایگزین مطلوب ۱۰۱
- راهنمادهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند ۱۰۲
- مداخله‌های آموزشی مناسب برای دانش‌آموزانی که دارای طغیان کلامی هستند ۱۰۳
- نمونه‌هایی از رفتارهای مورد نظر ۱۰۳
- رفتارهای جایگزین مطلوب ۱۰۳
- راهنمادهای آموزشی عمومی که برای آموزش رفتارهای مطلوب مفید هستند ۱۰۴
- گام ۸: گزینه‌ها، نمره‌دهی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ۱۰۵
- روش‌های مختلف نمره‌دهی ۱۰۵
- دادن گزارش به والدین در مورد پیشرفت تحصیلی کودک ۱۰۸
- گام ۹: تدوین برنامه‌های آموزش مشارکتی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ۱۱۵
- گام ۱۰: مسئولیت‌های معلم در پایان سال تحصیلی ۱۱۹
- صدور کارنامه سه‌ساله دانش‌آموزان توسط معلم ۱۲۰
- جلسات بررسی عملکرد سالیانه ۱۲۱
- خارج کردن دانش‌آموزان با ناتوانی‌های یادگیری از فرایند آموزش ویژه ۱۲۳
- تمدید خدمات سال تحصیلی ۱۲۴
- نوشتن گزارش پایان سال تحصیلی برای والدین ۱۲۷
- نتیجه‌گیری پایانی ۱۲۸
- منابع ۱۲۹

پیشگفتار، ترجمان

هدف این کتاب فراهم کردن راهکارهای عملی برای مسائل مختلفی است که معلمان آموزش ویژه طی تدریس با آن مواجه می‌شوند. این کتاب معلمان آموزش ویژه را از پیش از شروع سال تحصیلی تا پایان سال تحصیلی به صورت گام به گام راهنمایی می‌کند. کتاب حاضر شامل ۱۰ فصل است که به صورت ۱۰ گام متوالی به شرح زیر ارائه شده است:

- گام نخست: اقدامات پیش از شروع سال تحصیلی
 - گام دوم: طراحی و چیدمان فضای کلاس درس
 - گام سوم: جلسه با والدین و کارمندان مدرسه
 - گام چهارم: عوامل مؤثر بر عملکرد دانش آموزان با نیازهای ویژه در برنامه درسی
 - گام پنجم: انطباق سازی برنامه درسی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه
 - گام ششم: مدیریت کلاس کودکان با ناتوانی‌های ویژه
 - گام هفتم: کاربرد مداخله‌های آموزشی برای رفتارهای ویژه دانش آموزان دارای اختلال‌های هیجانی - رفتاری در کلاس درس
 - گام هشتم: گزینه‌های نمره دهی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه
 - گام نهم: تدوین برنامه‌های آموزش مشارکتی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه
 - گام دهم: مسئولیت‌های معلم در پایان سال تحصیلی
- این کتاب می‌تواند به عنوان منبع درسی برای درس روش‌های تدریس به دانش آموزان با نیازهای ویژه مورد استفاده قرار گیرد. همچنین می‌تواند به عنوان یک راهنمای گام به گام مورد استفاده معلمان آموزش ویژه قرار گیرد. افزون بر این، می‌تواند

برای والدین و خانواده دانش‌آموزان با نیازهای ویژه جهت آشنا شدن با فرایند آموزش ویژه و آگاه شدن آنها با حقوق، نقش و مسئولیت‌های خود و فرزندان‌شان در آموزش ویژه، منبع مفیدی باشد. مطالعه کتاب حاضر را به پژوهشگران، متخصصان، والدین، دانشجویان، معلمان و مربیان دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در آموزش ویژه و تلفیقی پیشنهاد می‌کنیم و انتظار داریم خوانندگان با آرایه دیدگاه‌ها و پیشنهاد‌های خود، ما را در رفع کاستی‌ها یاری دهند.

در پایان از جناب آقای سیدسعید میرجلالی مدیر محترم نشر ویرایش و همکاران‌شان به خاطر مساعدت‌های صمیمانه و فراهم آوردن امکان چاپ این کتاب تشکر می‌کنم و آرزو مندیم در پناه خداوند متعال همواره در راه نشر آثار علمی و فرهنگی موفق و مؤید باشند.

قربان همتی علمدارلو و رضا زادمهر

بهار ۱۳۹۹